

Stan bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na terenie powiatu obornickiego w 2025 r.

Opracował: Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach

Jacek Voelkel

Oborniki, 16.02.2026 r.

I. Wstęp

Niniejsze opracowanie przedstawia działania organów Inspekcji Weterynaryjnej prowadzone w 2025 roku w powiecie obornickim.

Zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2025/1924 z dnia 19 września 2025 roku powiat obornicki znajduje się w obszarze objętym ograniczeniami II oznaczonym kolorem różowym co znaczy, że ogniska Afrykańskiego Pomoru Świń występują u dzików. Przed opublikowaniem wspomnianego Rozporządzenia powiat obornicki znajdował się w obszarze objętym ograniczeniami III oznaczonym kolorem czerwonym.

Na bieżąco podejmowane są działania mające na celu dalsze zabezpieczenie powiatu przed wystąpieniem chorób zakaźnych zwierząt o szczególnie istotnym znaczeniu dla gospodarki i bezpieczeństwa wewnętrznego kraju. Obecnie działania te skupiają się głównie na zagrożeniu afrykańskim pomorem świń, wysoce zjadliwą grypą ptaków oraz rzekomym pomorem drobiu. W tym zakresie prowadzone są akcje informacyjne wśród hodowców utrzymujących trzodę chlewną, drób, myśliwych oraz społeczności lokalnej celem zwiększenia świadomości społecznej.

Z uwagi na istniejące ciągle zagrożenie epizootyczne i epidemiologiczne chorób zakaźnych tj.: grypa ptaków, rzekomy pomór drobiu, afrykański pomór świń, choroba niebieskiego języka, klasyczny pomór świń, wścieklizna, gruźlica bydła, enzootyczna białaczka bydła, brucelozą bydła, BSE, rzekomy pomór drobiu, zgnilec amerykański pszczoł kontynuowane są programy działań monitoringowych oraz profilaktycznych, ponadto aktualizowane są na bieżąco plany gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt to jest:

- pryszczycy,
- choroby pęcherzykowej świń,
- klasycznego pomoru świń,
- afrykańskiego pomoru świń,
- grypy ptaków o wysokiej zjadliwości,
- rzekomego pomór drobiu,
- zakaźnej martwicy układu krwiotwórczego ryb łososiowatych (IHN),
- gąbczastej encefalopatii bydła (BSE).

Oprócz działań związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, do zadań Inspekcji Weterynaryjnej należy ochrona zdrowia zwierząt, sprawowana poprzez prowadzenie nadzoru nad każdym rodzajem działalności wiążącej się z:

- rozrodem zwierząt (nadzór nad pozyskiwaniem i obrotem materiałem biologicznym);
- chowem i hodowlą zwierząt akwakultury (ryby, skorupiaki i mięczaki);
- skupem zwierząt, miejscami gromadzenia zwierząt, obrotem zwierzętami i pośrednictwem w tym obrocie;
- organizowaniem targów, wystaw, pokazów lub konkursów zwierząt;
- utrzymywaniem zwierząt gospodarskich w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, a także chowem lub hodowlą zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie;
- transportem zwierząt.

W związku z prowadzeniem ww. działalności Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza kontrole dotyczące spełnienia warunków weterynaryjnych określonych stosownymi przepisami.

Niezwykle ważną pozycją w systemie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego są działania Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie badania zwierząt rzeźnych i mięsa oraz nadzoru nad produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego.

Niezależnie od wykonywanych badań przedubojowych i poubojowych oraz nadzoru nad produkcją żywności zwierzęcego pochodzenia, Inspekcja Weterynaryjna stale realizuje krajowy plan monitoringu żywności, którego celem jest kontrola i wykrycie obecności substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, leków oraz skażeń promieniotwórczych u żywych zwierząt, w tkankach lub narządach po uboju oraz w produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W związku z tym od dnia 01.01.2025r. do 31.12.2025r. w ramach badań monitoringowych pozostałości pobrano i zbadano 51 próbek wydalin, płynów ustrojowych zwierząt żywych, tkanek i narządów zwierząt, produktów pochodzenia zwierzęcego oraz wody przeznaczonej do pojenia zwierząt pobranych z gospodarstw i rzeźni oraz 7 próbek wody przeznaczonej do pojenia zwierząt pobranych z gospodarstw oraz podmiotów zajmujących się produkcją mieszanek paszowych. Ponadto w ramach nadzoru urzędowego pobierano próbki wymazów ze sprzętu, urządzeń oraz próbki produktów pochodzenia zwierzęcego łącznie 786 próbek.

Badania pobranych prób przeprowadzane były w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Poznaniu, Szczecinie, Bydgoszczy, Lublinie oraz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach. Dodatkowo realizacja zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego nakłada obowiązek kontroli gospodarstw pod kątem higieny produkcji mleka, sprzedaży bezpośredniej, rolniczego handlu detalicznego a także produkcji pasz dla zwierząt gospodarskich.

II. Nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pasz

W ramach realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa i higieny pasz na terenie powiatu obornickiego, organy Inspekcji Weterynaryjnej sprawują nadzór nad następującymi podmiotami prowadzącymi działalność nadzorowaną:

- 3 wytwórniami pasz, które podlegają zatwierdzeniu;
- 6 wytwórniami pasz, które podlegają rejestracji;
- 2 podmiotami produkującym materiały paszowe, które powstają przy produkcji środków spożywczych;
- 23 podmiotami zajmującymi się obrotem mieszankami paszowymi;
- 15 podmiotami zajmującymi się transportem pasz i materiałów paszowych;
- 1298 podmiotami wytwarzającymi pasze na potrzeby własnego gospodarstwa.

III. Nadzór nad produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego

W ramach realizacji zadań z zakresu nadzoru nad produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego na terenie powiatu obornickiego, organy Inspekcji Weterynaryjnej sprawują nadzór nad następującymi podmiotami prowadzącymi działalność nadzorowaną:

- 10 podmiotami zajmującymi się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego;

- 3 podmiotami, które stosują uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego do żywienia zwierząt: (1 ferma zwierząt futerkowych, 1 schronisko, 1 fundacja);
- 1 producentem karm dla zwierząt domowych (gryzaki);
- 1 zakładem technicznym;
- 2 składami produktów pochodnych (węza pszczela);
- 1 podmiotem zajmującym się garbowaniem skór;
- 3 podmiotami zajmującym się pośrednictwem w obrocie ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego bez magazynowania.

Od dnia 01.01.2025r. do dnia 31.12.2025r. przeprowadzono 100 kontroli w 55 podmiotach sektora paszowego oraz 14 kontroli w 11 podmiotach zajmujących się ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego. Podczas kontroli stwierdzono naruszenia dotyczące stanu technicznego obiektów, etykietowania mieszanek paszowych oraz prowadzenia dokumentacji wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie niezgodności oraz 1 decyzję wymierzającą karę pieniężną za naruszenia w zakresie identyfikacji ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego. W ramach realizacji Roczego Planu Urzędowej kontroli Pasz pobrano 40 próbek paszy w tym: 15 próbek wody służącej do pojenia trzody chlewnej i drobiu w kierunku obecności substancji przeciwbakteryjnych. Pobrano 21 próbek paszy zostały one pobrane w różnych kierunkach substancji niedozwolonych np. mączka mięsno-kostna, antybiotyki, stymulatory wzrostu, dioksyny, obecność pałeczek z rodzaju Salmonella (0 wyników dodatnich). Pasza została przebadana pod kątem jakości handlowej. Stwierdzono 3 wyniki niezgodne z deklaracją producenta.

IV. Nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt

W ramach realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia zwierząt na terenie powiatu obornickiego, organy Inspekcji Weterynaryjnej sprawują nadzór nad następującymi podmiotami prowadzącymi działalność nadzorowaną:

- punkty kopulacyjne (ogier): 7 podmiotów;
- chów lub hodowla zwierząt akwakultury (ryby, mięczaki): 11 podmiotów;
- zarobkowy transport zwierząt lub transport zwierząt wykonywany w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej: 11 podmiotów;
- wystawy, pokazy, konkursy zwierząt: 3 wydarzenia;
- obrót zwierzętami, pośrednictwo w obrocie lub skup zwierząt: 10 podmiotów.

Utrzymywanie zwierząt gospodarskich:

- bydło: 415 stad w których łącznie utrzymywanych jest 19097 szt. bydła (dane w/g ARiMR na dzień 31.12.2025 r.);
- owce: 20 stad w których łącznie utrzymywanych jest 469 szt. owiec (dane w/g ARiMR na dzień 31.12.2025 r.);
- kozy: 31 stad w których łącznie utrzymywanych jest 701 szt. kóz (dane w/g ARiMR na dzień 31.12.2025 r.);
- świnie: 142 stad w których łącznie utrzymywanych jest 76835 szt. świń (dane w/g ARiMR na dzień 31.12.2025 r.);
- konie: 128 siedzib stad;

- zwierzęta dzikie utrzymywane przez człowieka jak zwierzęta gospodarskie – 3 podmioty (daniele, jeleni);
- drób rzeźny: brojlery kurze 13 podmiotów;
- drób towarowy, jaja konsumpcyjne: 8 podmiotów;
- zakład odchowu drobiu: 2 podmioty;
- gospodarstwa utrzymujące alpaki: 2 podmioty;
- łowisko typu „wpuść i złów”: 8 podmiotów;
- przedsiębiorstwa produkcyjne sektora akwakultury: 3 podmioty;
- pszczoły: 119 pasiek (2734 rodzin pszczelich) zgłoszonych do rejestru PLW w Obornikach jako utrzymywanie zwierząt gospodarskich, w celu umieszczania na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt;
- zwierzęta futerkowe: 1 podmiot;
- schronisko dla bezdomnych zwierząt: 1 podmiot.

Sukcesywnie prowadzono kontrole wyżej wymienionych podmiotów według ustalonego harmonogramu.

Dodatkowe kontrole są wykonywane w każdym przypadku podejrzenia, że podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie spełnia wymagań weterynaryjnych.

Od dnia 01.01.2025 r. do dnia 31.12.2025 r. przeprowadzono następujące kontrole:

- 60 kontrole dobrostanu zwierząt i warunków higienicznych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie oraz 4 kontrole sprawdzające usunięcie uchybień;
- 424 kontrole pod względem bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną; oraz 92 kontrole sprawdzające usunięcie uchybień;
- 28 kontrole pod względem bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących drób oraz 13 kontrole sprawdzających usunięcie uchybień;
- 6 kontrole działalności w zakresie obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt oraz 1 kontrolę sprawdzające usunięcie uchybień;
- 5 kontrole przewoźników;
- 7 kontrole środka transportu drogowego dla zwierząt kopytnych do przewozu trwającego do 8 godzin;
- 43 kontrole w handlu w miejscu przeznaczenia zwierząt;
- 4 kontrole w miejscu targów, wystaw i pokazów;
- 64 kontrole interwencyjne w związku z otrzymanymi powiadomieniami o prowadzeniu działalności nadzorowanej bez spełniania wymagań weterynaryjnych lub w związku z powiadomieniami o utrzymywaniu zwierząt gospodarskich lub domowych bez zachowania warunków dobrostanu zwierząt;
- 5 kontrole gospodarstwa utrzymującego zwierzęta futerkowe oraz 1 kontrolę sprawdzające usunięcie uchybień;
- 5 kontrole schroniska dla bezdomnych zwierząt;
- 5 kontrole podmiotu z sektora akwakultury;
- 32 kontrole gospodarstw pasiecznych.

W ramach prowadzonego monitoringu chorób zakaźnych zwierząt pobrano następujące ilości prób:

1. Monitoring chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania:

- gruźlica: 146 stad, łącznie zbadano 8634 szt. bydła;
- białaczka: 30 stad, łącznie zbadano 1033 szt. bydła;
- bruceloza bydła: 30 stad, łącznie zbadano 1033 szt. bydła;
- bruceloza owiec i kóz: 36 stad, łącznie zbadano 581 szt. owiec i kóz;
- pryszczycza: 10 stad, łącznie zbadano 7 szt. świń oraz 3 szt. bydła;
- choroba niebieskiego języka: 6 stad, łącznie zbadano 12 szt. bydła oraz 2 szt. kóz;
- choroba pęcherzykowa świń: 10 stad, łącznie zbadano 10 szt. świń;
- klasyczny pomór świń (CSF) u świń: 15 stad, łącznie zbadano 15 szt. świń;
- klasyczny pomór świń (CSF) u dzików: 15 sztuk zwierząt;
- afrykański pomór świń u trzody chlewnej: zbadano 3664 sztuk świń od których pobierano próby narządowe oraz próby krwi;
- afrykański pomór świń u dzików odstrzelonych: zbadano 461 dzików odstrzelonych; w tym 3 sztuki z wynikiem dodatnim;
- afrykański pomór świń (ASF) u dzików padłych: próby pobrano od 66 dzików w tym u 54 sztuk wynik dodatni;
- wścieklizna: 56 obserwacji zwierząt w związku z pogryzieniem lub podrapaniem człowieka przez zwierzę, 15 badań laboratoryjnych zwłok zwierząt.

2. Monitoring chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji:

- choroba Aujeszkiego: zbadano 144 stada, 1537 zwierząt;
- IBR/IPV: 2 stada, łącznie zbadano 14 zwierząt (bydło),
- Salmonelloza – próby urzędowe pobierane z 1 stada trzody chlewnej, 2 stad brojlerów kurzych jak również regularny i stały monitoring właścicielski wśród hodowców brojlerów kurzych działających na terenie powiatu obornickiego.

Od dnia 01.01.2025 r. do dnia 31.12.2025 r. zgłoszono do Powiatowego Lekarza Weterynarii 567 przypadków padnięcia przeżuwaczy. Badania tych zwierząt w kierunku BSE wykluczyły chorobę. Przyjęto także zgłoszenia dotyczące 21 355 padłych sztuk.

IVa. Nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt – ogniska chorób zakaźnych

W 2025 roku na terenie powiatu obornickiego stwierdzono ogniska następujących chorób zakaźnych:

- afrykański pomór świń u dzików – 33 ogniska u dzików padłych obejmujące 54 zwierzęta,
- afrykański pomór świń u dzików – 3 ogniska u dzików odstrzelonych obejmujące 3 zwierzęta,
- gruźlica – 1 ognisko obejmujące 205 zwierząt w stadzie.

V. Nadzór nad identyfikacją i rejestracją zwierząt

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Obornikach przeprowadził od dnia 1 stycznia 2025 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku 132 kontrole z zakresu identyfikacji i rejestracji zwierząt: 37 kontroli

dotyczyło bydła, 3 koni, 6 kóz, 80 świń, 1 drobiu, 5 owiec. Najczęstszymi nieprawidłowościami stwierdzanymi podczas kontroli były:

- brak jednego bądź dwóch środków identyfikacji u bydła,
- brak terminowych wpisów w księdze rejestracji zwierząt,
- brak terminowych zgłoszeń dotyczących przemieszczeń zwierząt w systemie IRZ,
- brak oznakowania świń w terminie 37 dni od urodzenia.

VI. Nadzór nad humanitarną ochroną zwierząt

Ważnym elementem działalności i realizacji przez Inspekcję Weterynaryjną zadań ustawowych jest prowadzony przez nią nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt. Inspekcja Weterynaryjna kontroluje gospodarstwa utrzymujące zwierzęta, sprawdzając przestrzeganie przepisów o ochronie zwierząt.

W zakresie nadzoru nad humanitarną ochroną zwierząt terenowe organy Inspekcji Weterynaryjnej mają też obowiązek wydawania rolnikom zaświadczeń, że gospodarstwo spełnia minimalne warunki utrzymywania zwierząt (zapewnia dobrostan zwierząt) w zakresie, który jest niezbędny, by ubiegać się o pomoc finansową lub dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFORiGR).

VII. Bezpieczna żywność pochodzenia zwierzęcego

Organy Inspekcji Weterynaryjnej odgrywają podstawową rolę w zakresie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego. Pozyskiwanie, chów, wytwarzanie, ubój na użytek własny, rozbiór, przetwarzanie, pakowanie, przepakowywanie, przechowywanie lub transport to czynności składowe „produkcji”, nad którymi nadzór sprawuje Inspekcja Weterynaryjna. Kontrole urzędowe są przeprowadzane w celu potwierdzenia, czy podmioty działające na rynku przestrzegają wymagań określonych w przepisach dotyczących higieny i bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach prowadzi nadzór nad następującymi podmiotami:

- Przetwórstwo: 2 podmioty
- MLO: 3 podmioty
- Transport produktów pochodzenia zwierzęcego: 2 podmioty
- Sprzedaż bezpośrednia jaj: 8 podmiotów
- Sprzedaż bezpośrednia miodu: 31 podmiotów
- Sprzedaż bezpośrednia ryb: 1 podmiot
- Sprzedaż bezpośrednia zwierzyny łownej: 2 podmioty
- Rolniczy Handel Detaliczny : 7 podmiotów
- Sprzedaż bezpośrednia mleka: 1 podmiot
- Pośrednictwo w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego: 6 podmiotów
- Produkcja podstawowa- Koła Łowieckie: 5 podmiotów
- Punkt gromadzenia tusz zwierzyny łownej: 9 podmiotów

Od dnia 01.01.2025r. do dnia 31.12.2025r. przeprowadzono łącznie 130 kontroli w 72 podmiotach produkujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono niezgodności dotyczące systemu nadzoru właścicielskiego HACCP, stanu sanitarnego i strukturalnego pomieszczeń żywnościowych, braku zapewnienia identyfikacji i identyfikowalności

produktów pochodzenia zwierzęcego braku wykonywania badań właścicielskich produktów pochodzenia zwierzęcego, jakości wody oraz wymazów czystościowych.

W gospodarstwach, które pozyskują mleko surowe przeprowadzono łącznie 49 kontroli. Czynności kontrolne potwierdziły występowanie następujących niezgodności: brak aktualnych badań jakości wody oraz brak zabezpieczeń pomieszczeń przeciwko owadom. Jednocześnie pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej znajduje się ubój zwierząt w gospodarstwach w celu pozyskania mięsa na potrzeby własne. Mięso pozyskane od zwierząt w wyniku takiego uboju, może być wykorzystane wyłącznie na użytek własny, tj. nie może być wprowadzane do obrotu. Ponadto produkcja mięsa przeznaczonego na użytek własny, tj. pozyskiwanie mięsa z utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt, wiąże się z dodatkowymi czynnościami weterynaryjnymi, m.in. w przypadku świń koniecznością przeprowadzenia badania przedubojowego zwierząt, pobrania próbek mięsa do badań w kierunku włośnicy oraz zagospodarowania materiału szczególnego ryzyka w przypadku bydła (do 12 miesiąca życia), owiec i kóz. W roku 2025 przyjęto łącznie 18 zgłoszeń o zamiarze przeprowadzenia uboju na użytek własny dla 25 sztuk świń oraz 1 sztuki bydła do 12 miesiąca życia. Jednocześnie na terenie powiatu obornickiego nie stwierdzano włośnicy i różycy u zwierząt ubijanych w rzeźni.

VII. Kontrola weterynaryjna w obrocie krajowym

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Obornikach prowadzi stałą kontrolę stanu zdrowia zwierząt w obrocie krajowym. Jednym z jej elementów jest badanie kliniczne zwierząt poprzedzające wystawienie świadectw zdrowia.

W dniach od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku wystawionych zostało 1 421 świadectw zdrowia dla trzody chlewnej na łączną liczbę 173 676 zwierząt oraz 435 świadectw zdrowia dla drobiu na łączną liczbę 2 134 909 zwierząt.

Wystawiono również 3 świadectwa zdrowia dla owiec lub kóz przeznaczonych do uboju, wyprowadzanych z miejsca pochodzenia (gospodarstwa) do miejsca gromadzenia zwierząt lub obiektu pośrednika, z przeznaczeniem do handlu wewnątrzspółnotowego.

VIII. Weterynaryjna kontrola w handlu pomiędzy Polską, a państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a także pomiędzy Polską a krajami nienależącymi do Unii Europejskiej.

Kontrola weterynaryjna w handlu jest to kontrola zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego wykonywana w ramach nadzoru nad obrotem nimi pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej - czyli w ramach wspólnego rynku. Zgodnie z polityką Unii Europejskiej w zakresie swobodnego przepływu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, rynek wewnętrzny obejmuje obszar wszystkich państw członkowskich bez granic wewnętrznych.

W myśl generalnej reguły wzajemnego uznawania wyników kontroli przeprowadzonych przez służby poszczególnych państw członkowskich, przesyłka zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego, która została poddana kontroli przeprowadzonej przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w sposób zgodny z obowiązującym prawem wspólnotowym, przy wprowadzeniu jej do obrotu na terytorium

jednego z krajów członkowskich, może być bez dodatkowej kontroli wprowadzona do obrotu w każdym innym kraju będącym członkiem Wspólnoty.

W wyniku tak przeprowadzonej kontroli państwo członkowskie musi jednak zagwarantować, iż przesyłki zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego:

- spełniają wszystkie szczegółowe normy i standardy weterynaryjne określone w przepisach o zdrowiu zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich lub przepisach o bezpieczeństwie zdrowotnym produktów pochodzenia zwierzęcego;
- są oznakowane, etykietowane oraz zaopatrzone w świadectwo zdrowia lub inny wymagany dokument, który towarzyszy im aż do ostatecznego odbiorcy wskazanego w tym dokumencie;
- pochodzą od podmiotów, które podlegają regularnym kontrolom weterynaryjnym;
- nie pochodzą od podmiotów, ani z terenów lub regionów, które są przedmiotem restrykcji administracyjnych lub środków ochronnych wprowadzonych z powodu podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania;
- będą transportowane w odpowiednich środkach transportu, których stan jest zgodny z zasadami określonymi w prawie wspólnotowym.

W okresie od 01.01.2025r. do 31.12.2025r. wystawiono siedem świadectwa zdrowia dla zwierząt towarzyszących przemieszczanych do Włoch, Szwecji, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Chin, Peru oraz Wielkiej Brytanii.

IX. Weterynaryjna kontrola w imporcie i eksporcie pomiędzy Polską, a państwami nienależącymi do Unii Europejskiej.

W okresie od 01.01.2025r. do 31.12.2025r. z terenu powiatu obornickiego dokonano:

- 20 wysyłek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (gryzaki dla psów) na terytorium Wielkiej Brytanii;
- 3 wysyłki ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (gryzaki dla psów) na terytorium Kanady;

Wysyłki takie poprzedzone zostały badaniem klinicznym zwierząt, kontrolą dokumentacji towarzyszącej oraz wystawieniem świadectwa zdrowia.

X Nadzór nad odstrzałem sanitarnym dzików.

W 2025 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach podpisał umowę z 9 kołami łowieckimi na odstrzał 166 szt. dzików w 12 obwodach łowieckich zlokalizowanych na terenie powiatu obornickiego. Odstrzelonych zostało 134 szt. dzików sanitarnych co stanowi 81% realizacji założonego planu. Oprócz odstrzału sanitarnego w 2025 roku myśliwi dokonali również na terenie powiatu odstrzału 341 sztuk dzików w ramach Roczego Planu Łowieckiego

XI. Wnioski, plany i założenia

Realizacja programów monitoringowych chorób zakaźnych oraz badania monitoringowe pozostałości przebiegły zgodnie z harmonogramem. Kontrola podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną prowadzona jest zgodnie z harmonogramem.

W związku z dużym zagrożeniem wystąpienia afrykańskiego pomoru świń Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach na bieżąco prowadzi akcje informacyjne dotyczące afrykańskiego pomoru świń oraz edukuje rolników w zakresie wymagań związanych z zabezpieczeniem gospodarstw przed wniknięciem wirusa do stada. Wśród hodowców utrzymujących trzodę chlewną oraz wśród podmiotów mających bezpośredni kontakt z rolnikami tj. wytwórnie pasz, punkty sprzedaży pasz, punkty skupu zwierząt oraz lekarzy weterynarii wolnej praktyki rozpropagowywane są ulotki informacyjne na temat ASF. W trakcie kontroli gospodarstw udzielane są informacje dotyczące zabezpieczenia gospodarstwa (bioasekuracja) oraz postępowania w przypadku wystąpienia objawów nasuwających podejrzenie wystąpienia choroby zakaźnej.

W 2025 roku skontrolowano wszystkie gospodarstwa utrzymujące trzodę chlewną na terenie powiatu. W ocenie Powiatowego Lekarza Weterynarii w Obornikach świadomość zagrożenia wystąpienia afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie zwiększa się z roku na rok natomiast nadal inspekcja weterynaryjna spotyka się z brakiem zrozumienia niektórych norm i zasad obowiązujących w związku z sytuacją epizootyczną na terenie powiatu obornickiego.

Ze względu na występujące ogniska afrykańskiego pomoru świń u dzików i fakt, że powiat obornicki znajdował się w 2025 roku w III strefie objętej ograniczeniami, a następnie w strefie II objętej ograniczeniami badaniu podlegają wszystkie dziki odstrzelone na terenie powiatu oraz świnię padłą w gospodarstwach zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami. Wszystkie przemieszczenia z gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną odbywają się za zgodą Powiatowego Lekarza Weterynarii w Obornikach w związku z tym od 01 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 roku wydano 2183 decyzji zezwalających na takie przemieszczenia. Wydane zezwolenie musi być poprzedzone pozytywną kontrolą z zakresu bioasekuracji i dostosowania gospodarstw do obowiązujących przepisów. Kontrole bioasekuracji odbywają się:

- w strefie objętej ograniczeniami II dwa razy do roku,
- w strefie objętej ograniczeniami III przynajmniej raz na 3 miesiące.

Wyniki kontroli Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt pokazują brak zrozumienia przez producentów bydła i trzody chlewnej znaczenia nałożonego na nich obowiązku zapewnienia identyfikowalności zwierząt, a także prowadzenia dokumentacji umożliwiającej ustalenie potencjalnych źródeł zagrożenia bezpieczeństwa żywności, którą produkują. Często w gospodarstwach brak jest aktualnej dokumentacji leczenia oraz rejestrów przeprowadzonych zabiegów deratyzacji i dezynsekcji. Kluczowym zagadnieniem dla ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt oraz ich zwalczania jest możliwość prześledzenia potencjalnych dróg wniknięcia czynnika zakaźnego i wskazanie możliwych dalszych dróg jego szerzenia. Jest to możliwe tylko przy rzetelnej współpracy producentów rolnych z Organami Inspekcji Weterynaryjnej w tym, wywiązywanie się z terminowości zgłoszeń, dbałości o prawidłowe oznakowanie zwierząt, dokumentowanie zakupu paszy, odbioru zwierząt padłych itp. W ramach prowadzonych kontroli poprzez przekazywanie wiedzy, nakładanie kar oraz kontrolę wykonania usunięcia uchybień we wskazanym terminie, inspektorzy weterynaryjni starają się podnieść świadomość producentów rolnych w kwestiach działań prewencyjnych

i ochronnych w odniesieniu do utrzymywanych stad zwierząt, a także mających na celu świadome i rozważne stosowanie produktów leczniczych weterynaryjnych. Głównym celem jest poprawa bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskiwanych z tych zwierząt lub od tych zwierząt, jednak aby cel ten zrealizować konieczne jest zwiększenie aktywności również ze strony producentów rolnych poprzez udział w szkoleniach, poprawę bioasekuracji gospodarstw a także kontakt z pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej w przypadku zaistniałych wątpliwości.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach do realizacji niektórych zadań nałożonych na jednostki terenowe Inspekcji Weterynaryjnej zgodnie z Ustawą o Inspekcji Weterynaryjnej może wyznaczyć urzędowych lekarzy weterynarii. Niezmiernie niepokojąca jest sytuacja na terenie powiatu obornickiego związana z brakiem chętnych lekarzy weterynarii wolnej praktyki do wykonywania zadań z wyznaczenia. W 2025 roku realizacja zadań z zakresu monitoringu chorób zakaźnych zwierząt wykonywana była przez urzędowych lekarzy weterynarii odpowiedzialnych za następujące zadania:

- monitoring chorób zakaźnych: 10 lekarzy weterynarii
- obserwacje w kierunku wścieklizny: 3 lekarzy weterynarii
- świadectwa zdrowia dla zwierząt w obrocie krajowym: 12 lekarzy weterynarii
- nadzór na ubojem zwierząt rzeźnych: 1 lekarz weterynarii (do 16.06.2025)
- nadzór nad przetwórstwem mięsa: 1 lekarza weterynarii.

Nieustannie istnieje zagrożenie wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) jak również rzekomego pomoru drobiu (ND). „Czerwonym punktem” na mapie powiatu jest gmina Rogoźno, gdyż 9 z 12 wielkotowarowych ferm drobiu rzeźnego zlokalizowanych jest na terenie tej gminy.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Obornikach w 2025 roku podejmował liczne działania informacyjne dotyczące HPAI i ND, w ramach których zorganizował szkolenia dla:

- pracowników Nadleśnictwa Łopuchówko
- pracowników Nadleśnictwa Oborniki
- myśliwych z Kół Łowieckich mających obwody łowieckie na terenie powiatu obornickiego
- rolników prowadzących działalność na terenie powiatu obornickiego
- mieszkańców gminy Ryczywół (w ramach debaty „Bezpieczny senior”).

Ponadto osoby utrzymujące drób w celach komercyjnych otrzymywały regularnie za pośrednictwem poczty elektronicznej informacje nt. aktualnej lokalnej i krajowej sytuacji epizootycznej.

Koniecznym jest przypomnienie hodowcom utrzymującym drób zarówno w stadach komercyjnych jak i w chowie przyzagrodowym oraz podmiotom mającym bezpośredni kontakt z hodowcami, że zagrożenie związane z wystąpieniem tej jednostki chorobowej jest aktualne.

Na stronie internetowej Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Obornikach <http://www.piwoborniki.pl/> stale udostępniane są aktualne informacje o sytuacji powiatu obornickiego.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W OBORNIKACH

lek. wet. Jacek Voelkei

